

Karol Szymanowski | Mity

Skrzypcowe kompozycje Szymanowskiego były wnikliwie studiowane przez Bélé Bartóka, duże wrażenie wywarły też na Sergiuszu Prokofiewie

Części utworu:

- Źródło Aretuzy
- Narcyz
- Driady i Pan

Współpraca [Szymanowskiego](#) ze skrzypkiem Pawłem Kochańskim zaowocowała kilkoma wybitnymi utworami na ten instrument, m.in. *I Koncertem skrzypcowym* oraz trzema poematami na skrzypce i fortepian op. 30, znanymi jako *Mity*.

Cykl powstał w 1915 roku, który obaj artyści pracownicy spędzili w Zarudziu w gościnie u Józefa Jaroszyńskiego. Tworzą go utwory o programowych tytułach: *Źródło Aretuzy*, *Narcyz* i *Driady i Pan*. Kompozycja jest echem fascynacji Szymanowskiego kulturą śródziemnomorską, otwiera też nowy etap kształtowania się oryginalnego języka dźwiękowego, bliskiego francuskiemu impresjonizmowi.

Kolejne części roztaczają przed słuchaczem niezwykle dźwiękowe opowieści. W pierwszej – *Źródło Aretuzy* – nimfę Aretuzę, uciekającą przed zalotami bożka Alfejosa, Artemida zamieniła w źródło. Od pierwszych taktów fortepian imituje szmer wody, tworząc tło dla jednej z najpiękniejszych melodii skomponowanych przez Szymanowskiego. W drugiej – *Narcyz* – historię zakochanego w sobie młodzieńca Szymanowski ujął w rozmarzoną kantylenę skrzypiec. W trzeciej – *Driady i Pan* – uganianego się za leśnymi nimfami bożka Pana kompozytor scharakteryzował flażoletowymi dźwiękami skrzypiec, przypominającymi barwę fletnię Pana.

Parta [skrzypiec](#), pisana przy współudziale Kochańskiego, obfituje w wyszukane środki techniczne, które budują niezwykłą aurę muzyki. Obaj artyści byli bardzo zadowoleni ze swej pracy, czemu Szymanowski dał wyraz w liście do Zofii Kochańskiej, żony Pawła, adresatki dedykacji *Mitów*. „My z Pawełkiem stworzyliśmy w *Mitach* i *Koncertcie* nowy styl, nowy wyraz gry skrzypcowej, rzecz pod tym względem zupełnie epokową” – i choć nie jest to może wyraz wielkiej skromności, to trudno się z tym stwierdzeniem nie zgodzić.

Mity zostały wykonane po raz pierwszy w 1916 roku w Humaniu przez Pawła Kochańskiego i Karola Szymanowskiego.

Skrzypcowe kompozycje Szymanowskiego były wnikliwie studiowane przez [Bélé Bartóka](#), duże wrażenie wywarły też na [Sergiuszu Prokofiewie](#), który konsultował się potem z Pawłem Kochańskim przy pracy nad własnym *I Koncertem skrzypcowym*.

Monika Pasiecznik

Fot. Wouter Walmlink, Flickr, CC BY-NC-SA